



mokslo darbai

ISSN 1392-0448

LIETUVOS ISTORIJOS STUDIJS

23
2009



Lietuvos istorijos studijos

VILNIUS UNIVERSITY

Studies of Lithuania's History

2009

Vol. 23

Research papers

Published since 1992

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Lietuvos istorijos studijos

2009

23 tomas

Mokslo darbai

Leidžiami nuo 1992 metų

Redaktorių kolegija (Editorial Board)

Vyriausiasis redaktorius (Editor-in-Chief)

Prof. habil. dr. *Vygintas Bronius Pšibilskis* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Atsakingasis sekretorius (Executive Secretary)

Doc. dr. *Sigitas Jegelevičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Nariai (Editors):

- Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)
- Prof. dr. *Zenonas Butkus* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
– Vilnius University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* – Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05 H)
– Göteborg University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Edvardas Gudavičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
– Vilnius University (History 05 H)
- Dr. *Magnus Ilmjärvi* – Talino universitetas, Estija (Istorija 05 H)
– Tallinn University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Anatolij J. Ivanov* – Rusijos mokslų akademijos Rusijos istorijos institutas,
Rusija (Istorija 05 H)
– Institute of Russian History, Russian Academy of Sciences
(History 05 H)
- Dr. *Michail M. Krom* – Sankt Peterburgo Europos universitetas, Rusija (Istorija 05 H)
European University at St. Petersburg (History 05 H)
- Prof. dr. *Aleksiejus Luchtanas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
– Vilnius University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Józef Maroszek* – Balstogės universitetas, Lenkija (Istorija 05 H)
– University of Białystok (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* – Vilniaus universitetas (Sociologija 05 S)
– Vilnius University (Sociology 05 S)
- Doc. dr. *Edmundas Rimša* – Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05 H)
– Institute of Lithuanian History (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Waldemar Rezmer* – Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas,
Lenkija (Istorija 05 H)
Nicolaus Copernicus University, Toruń (History 05 H)
- Prof. dr. *Genadz Saganovič* – Europos humanitarinis universitetas, Lietuva (Istorija 05 H)
– European Humanities University, Lithuania (History 05 H)

Redakcijos adresas (Address):

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
(Vilnius University Faculty of History)
Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania
El. paštas (e-mail): janina.leoniene@if.vu.lt _
aurimas.svedas@if.vu.lt
<http://www.lis.lt>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų
The articles were reviewed by two experts

Included in:

Historical Abstracts (EBSCOhost)
Humanities International Index (EBSCOhost)
Humanities International Complete (EBSCOhost)
TOC Premier (EBSCOhost)
CEEOL

© Vilniaus universitetas, 2009
© Vilnius University, 2009

TURINYS

LIETUVOS TŪKSTANTMETIS: PRASMĖS IR REIKŠMĖS

Nuo „Lietuvos istorijos studijų“ redkolegijos	9
<i>Alfredas Bumblauskas</i> . Lietuvos Tūkstantmetis – Millennium Lithuaniae. Arba ką Lietuva šia proga gali pasakyti pasauliui.....	10

STRAIPSNIAI IR PRANEŠIMAI

<i>Edvardas Gudavičius</i> . Šventojo Brunono mikrohagiografijos klausimas	19
<i>Zenonas Norkus</i> . Kada senoji Lietuvos valstybė tapo imperija ir nustojo ja būti? Atsakymas į lietuvišką klausimą, naudojantis estišku metodu	35
<i>Rimvydas Petrauskas</i> . Vėlyvųjų viduramžių Europa ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės visuomenės ir kultūros raida XIV–XVI amžiuje	69
<i>Loreta Skurvydaitė</i> . Kelios pastabos apie sosto vaizdavimą XIV amžiaus pabaigos– XV amžiaus vidurio Lietuvos valdovų sfragistikoje.....	85
<i>Eugenijus Saviščevas</i> . Žemaitija ir Lietuva XIII–XVIII amžiuje: regioninės (provincinės) savivaldos spindesys ir skurdas.....	94
<i>Arūnas Streikus</i> . Katalikų Bažnyčia Lietuvoje 1940–1990 metais: tarp pasipriešinimo ir prisitaikymo	111
<i>Alfredas Bumblauskas</i> . Lietuvos Tūkstantmetis: dvi atmetos alternatyvos	127

KNYGŲ LENTYNOJE

<i>Tomas Čelkis</i> . Pabaltijo regionas prancūziškosios istoriografijos akiratyje. – Rec.: <i>Sylvain Gouguenheim</i> . Les Chevaliers teutoniques. Paris: Tallandier, 2007. 775 p.	159
---	-----

MOKSLINIS GYVENIMAS

<i>Kristina Burinskaitė</i> . Išeivijos organizacijos: šaltojo karo ginklai ar aukos?	164
<i>Arūnas Vyšniauskas</i> . Penktieji Torunės didaktiniai skaitymai – <i>V Toruńskie spotkania dydaktyczne</i>	169
<i>Indrė Rutkauskaitė, Ramūnas Šmigelskas</i> . Fotografijų paroda „Dubingiai. Radvilų tėvonija“	174
<i>Daiva Luchtanienė</i> . Žvilgsnis į tolimąjį Afganistaną	177

CONTENT

LITHUANIA'S MILLENNIUM: SENSE AND IMPORTANCE

In behalf of the „Lietuvos istorijos studijos“ Editorial Board	9
<i>Alfредas Bumblauskas</i> . Lithuania's Millennium – Millennium Lithuaniae. Or What Lithuania Can Tell the World on this Occasion	10

ARTICLES AND REPORTS

<i>Edvardas Gudavičius</i> . The Question of St. Bruno's Microhagiographia	19
<i>Zenonas Norkus</i> . When Ancient Lithuanian State Became an Empire and Ceased to Be It? An Answer to Lithuanian Question Using an Estonian Method	35
<i>Rimvydas Petrauskas</i> . Europa in the Late Middle Ages and Development of Society and Culture of Grand Duchy of Lithuania	69
<i>Loreta Skurvydaitė</i> . Several Remarks on the Throne Based on the Sphragistics Evidences of Lithuanian Rulers from the End of the XIV to the Middle of the XV Centuries.....	85
<i>Eugenijus Saviščevas</i> . Samogitia and Lithuania in 13–18 th Centuries: the Splendour and the Poverty of Regional (Provincial) Self-Governing.....	94
<i>Arūnas Streikus</i> . The Catholic Church in Lithuania in 1940–1990: between Resistance and Adaptation.....	111
<i>Alfредas Bumblauskas</i> . The Millennium of Lithuania: Two Eliminated Alternatives.....	127

BOOK SHELF

<i>Tomas Čelkis</i> . Baltic Region in the View of French Historiography. – Rec.: <i>Sylvain Gouguenheim</i> . Les Chevaliers teutoniques. Paris: Tallandier, 2007. 775 p.....	159
--	-----

SCIENTIFIC LIFE

<i>Kristina Burinskaitė</i> . Emigrant Organisations: Secret Weapons or Victims of the Cold War?	164
<i>Arūnas Vyšniauskas</i> . The 5 th Didactics Readings in Torun – V Torunskie spotkania dydaktyczne.....	169
<i>Indrė Rutkauskaitė, Ramūnas Šmigelskas</i> . Photo Exhibition “Dubingiai – Radziwill's Patrimony”	174
<i>Daiva Luchtanienė</i> . Sight on the Faraway Afghanistan.....	177

СОДЕРЖАНИЕ

ТЫСЯЧЕЛЕТИЕ ЛИТВЫ: СУТЬ И ЗНАЧИМОСТЬ

- От редколлегии „Lietuvos istorijos studijos“ 9
- Альфредас Бумблаускас*. Тысячелетие Литвы – Millennium Lithuaniae.
Или что по этому случаю Литва может сказать миру 10

СТАТЬИ И СООБЩЕНИЯ

- Эдвардас Гудавичюс*. К вопросу гагиографии св. Брунона 19
- Зенонас Норкус*. Когда древнее литовское государство стало империей и до каких пор ею оставалось? Ответ на литовский вопрос по эстонскому методу 35
- Римвидас Петраускас*. Европа позднего средневековья и развитие общества и культуры Великого Княжества Литовского в XIV–XVI вв. 69
- Лорета Скурвидайте*. Несколько замечаний по поводу изображения престола в сфрагистике литовских государей конца XIV в. – середины XV в. 85
- Эугениюс Савищевас*. Жмудь и Литва XIII–XVIII века: блеск и убожество регионального (провинциального) самоуправления 94
- Арунас Стрейкус*. Католическая Церковь в Литве в 1940–1990 гг.: между сопротивлением и приспособничеством 111
- Альфредас Бумблаускас*. Тысячелетие Литвы: две отклоненные альтернативы 127

НА КНИЖНОЙ ПОЛКЕ

- Томас Челкис*. Прибалтийский регион в кругозоре французской историографии. – Рец.: *Sylvain Gouguenheim*. Les Chevaliers teutoniques. Paris: Tallandier, 2007. 775 p. 159

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

- Кристина Буринскайте*. Эмигрантские организации: секретное оружие или жертвы Холодной войны 164
- Арунас Вишняускас*. 5-ые торуньские дидактические чтения 169
- Индре Руткаускайте, Рамунас Шмигельскас*. Фотовыставка «Дубингяй. Вотчина Радзивиллов» 174
- Дайва Лухтанене*. Взгляд на далекий Афганистан 177